

Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне право

УДК 347.91

Штефан Олена Олександрівна

доктор юридичних наук, професор,

головний науковий співробітник

відділу захисту прав інтелектуальної власності

НДІ інтелектуальної власності НАПрН України

Shtefan Olena

Doctor of Legal Sciences, Professor, Chief Researcher of the

Intellectual Property Rights Protection Department

Scientific Research Institute of the IP of the

National Academy of Sciences of Ukraine

ORCID: 0000-0002-6334-0040

ВИКОРИСТАННЯ УЧАСНИКАМИ СПРАВИ ЄСІТС В

ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

THE USE BY PARTICIPANTS OF THE CASE OF THE UJITS IN CIVIL JUDICIARY

***Анотація.** Вступ. Сучасний розвиток цифрових технологій вплинув й на сферу національного судочинства. Наразі у цивільному судочинстві активно використовуються цифрові технології для прискорення документообігу та здійснення інших процесуальних дій із їх використанням. Розширенню сфери використання цифрових технологій у цивільному судочинстві безпосередньо вплинуло удосконалення процесуального законодавства. Так, 21 липня 2023 року набрав чинності Закон України від 29 червня 2023 року №3200-ІХ (далі – Закон №3200-ІХ) «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній*

судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремій підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами». Вказаним Законом були внесені зміни до трьох процесуальних кодексів – Господарського, Цивільного і Кодексу адміністративного судочинства України. Проте, у даному дослідженні буде зосереджена увага на тих змінах, що були внесені у ЦПК України.

Мета даного дослідження спрямовано на розкриття сутності прав та обов'язків учасників цивільних справ при використанні ними ЄСІТС; порядку подання процесуальних документів з використанням ЄСІТС; наслідків невикористання учасниками процесу обов'язку використання ЄСІТС.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) нормативно-правові акти, що врегульовують суспільні відносини учасників цивільних справ щодо використання ними ЄСІТС; 2) праці вітчизняних та зарубіжних авторів, що провадять свої науково-практичні дослідження щодо використання цифрових технологій у цивільному судочинстві.

В процесі здійснення дослідження було використано наступні наукові методи: теоретичного узагальнення та групування. Використання даного методу дозволило класифікувати учасників цивільних справ за критерієм обов'язковості використання ними ЄСІТС при подачі до суду заяв та здійснення інших процесуальних дій на три групи: 1) особи, які в обов'язковому (імперативному) порядку повинні здійснювати процесуальні дії з використанням ЄСІТС; 2) особи, які в залежності від свого бажання (диспозитивний порядок) для здійснення процесуальних дій можуть використовувати ЄСІТС; 3) особи, для яких використання ЄСІТС суперечить їх релігійним переконанням. При цьому ці особи зобов'язані про такі обставини повідомити суд обґрунтованою окремою письмовою заявою, подаючи її з відповідним процесуальним документом; метод аналізу та синтезу використаний для з'ясування питання: використання

ЄСІТС, відповідно до положень ч. 5, 6 ст. 43 ЦПК України, є правом чи обов'язком учасників справи, що своєю чергою дозволив зробити висновок, що відповідь на нього слід шукати у змісті ч. 6 ст. 14 ЦПК України, тобто для однієї категорії учасників справи це буде – обов'язком, а для іншої – правом; структурно-функціональний метод послуговував методологічною основою для визначення сутності юридично важливих обставин. Безпосередньо був використаний при дослідженні порядку подання процесуальних документів з використанням ЄСІТС та наслідки невикористання учасниками процесу обов'язку використання ЄСІТС був зроблений висновок, що вчинення певних дій учасниками справи при використанні ЄСІТС врегульовується Положення про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи затвердженому рішенням Вищої ради правосуддя. При цьому такі дії безпосередньо пов'язані із рухом цивільної справи в суді, тому доцільно, що б вони були закріплені у нормах ЦПК України. Порівняльно-правовий метод дослідження дозволив провести аналіз нормативно-правових актів, що врегульовують специфіку використання учасниками цивільних справ ЄСІТС.

Результати. У науковій статті послідовно розкриті положення цивільного законодавства щодо використання учасниками справи ЄСІТС, порядку подання процесуальних документів з використанням ЄСІТС, наслідків невикористання учасниками процесу обов'язку використання ЄСІТС. В процесі дослідження були зроблені як проміжні висновки так й сформульований загальний висновок про відсутність чіткої регламентації щодо права та обов'язку учасників справи використовувати ЄСІТС при зверненні до суду та вчиненні інших процесуальних дій; численні питання використання ЄСІТС учасниками справи врегульовані не нормами ЦПК України, а Положенням про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Враховуючи,

що ці питання безпосередньо впливають на рух цивільної справи у суді, доцільно що б вони врегульовувались нормами ЦПК України.

Перспективи. В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на процесуальних наслідках для учасників справи вразі технічних збоїв у роботі підсистем ЄСІТС, неможливості технічного забезпечення кібербезпеки конфіденційної інформації, що потрапляє в Інтернет.

Ключові слова: цивільне судочинство, учасники справи, використання ЄСІТС, права і обов'язки учасників справи.

Summary. *Introduction.* The modern development of digital technologies also affected the sphere of national justice. Currently, digital technologies are actively used in civil proceedings to speed up the document flow and carry out other procedural actions using them. The expansion of the scope of use of digital technologies in civil proceedings was directly influenced by the improvement of procedural legislation. Thus, on July 21, 2023, the Law of Ukraine dated June 29, 2023 No. 3200-IX (hereinafter – Law No. 3200-IX) "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Regarding Mandatory Registration and Use of Electronic Cabinets in the Unified Judicial Information System" entered into force – a telecommunications system or its separate subsystem (module), which ensures the exchange of documents". This Law amended three procedural codes – the Economic Procedure Code, the Civil Procedure Code, and the Code of Administrative Procedure of Ukraine. However, this study will focus on the changes that were made in the Civil Procedure Code of Ukraine.

Purpose. The purpose of this study is aimed at revealing the essence of the rights and obligations of participants in civil cases when they use UJITS; procedure for submission of procedural documents using UJITS; consequences of non-use by process participants of the obligation to use UJITS.

Materials and methods. The research materials are: 1) regulatory and legal acts regulating social relations of participants in civil cases regarding their use of UJITS; 2) works of domestic and foreign authors conducting scientific and practical research on the use of digital technologies in civil justice.

In the process of carrying out the research, the following scientific methods were used: theoretical generalization and grouping. The use of this method made it possible to classify the participants in civil cases according to the criterion of their mandatory use of UJITS when submitting applications to the court and carrying out other procedural actions into three groups: 1) persons who must (imperatively) carry out procedural actions using UJITS; 2) persons who, depending on their desire (dispositive procedure), can use the UJITS to carry out procedural actions; 3) persons for whom the use of UJITS contradicts their religious beliefs. At the same time, these persons are obliged to notify the court of such circumstances in a substantiated separate written statement, submitting it with the relevant procedural document; the method of analysis and synthesis was used to clarify the issue: the use of UJITS, in accordance with the provisions of parts 5 and 6 of Art. 43 of the Civil Procedure Code of Ukraine, is the right or duty of the participants in the case, which in turn allowed us to conclude that the answer to it should be sought in the content of Part 6 of Art. 14 of the Civil Procedure Code of Ukraine, that is, for one category of participants in the case it will be an obligation, and for another – a right; the structural-functional method served as a methodological basis for determining the essence of legally important circumstances. It was directly used in the study of the procedure for submitting procedural documents using UJITS and the consequences of non-use by the participants of the process of the obligation to use UJITS, it was concluded that the performance of certain actions by the participants in the case when using UJITS is regulated by the approved decision of the Supreme Council of Justice. At the same time, such

actions are directly related to the progress of a civil case in court, so it is advisable that they be enshrined in the norms of the Civil Procedure Code of Ukraine. The comparative legal method of the study made it possible to conduct an analysis of legal acts that regulate the specifics of the use of UJITS by participants in civil cases.

Results. Scientific articles consistently reveal the provisions of civil legislation regarding the use of UJITS by the participants in the case, the procedure for submitting procedural documents using UJITS, the consequences of non-use by the process participants of the obligation to use UJITS. In the course of the research, both intermediate conclusions and a general conclusion were formulated about the lack of clear regulations regarding the right and obligation of the participants in the case to use UJITS when applying to court and performing other procedural actions; numerous issues of the use of UJITS by the participants in the case are regulated not by the norms of the Civil Procedure Code of Ukraine, but by the Regulation on the procedure for the functioning of individual subsystems of the Unified Judicial Information and Telecommunication System. Given that these issues directly affect the progress of a civil case in court, it is appropriate that they be regulated by the norms of the Civil Procedure Code of Ukraine.

Discussion. In further scientific research, it is proposed to focus attention on the procedural consequences for the participants of the case in the event of technical failures in the operation of the UJITS subsystems, the impossibility of technical support for the cyber security of confidential information entering the Internet.

Key words: *civil proceedings, participants in the case, use of UJITS, rights and obligations of the participants in the case.*

Постановка проблеми. Розвиток цифрових технологій вплинув на усі сфери суспільного життя. Судочинство не лишилось осторонь та

активно використовує цифрові технології для прискорення документообігу та здійснення інших процесуальних дій із їх використанням, що не лише сприяє економії часу, а й коштів. Розширенню сфери використання цифрових технологій у цивільному судочинстві сприяє удосконалення процесуального законодавства. Так, 21 липня 2023 року набрав чинності Закон України від 29 червня 2023 року №3200-IX (далі – Закон №3200-IX) «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремій підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами» [1]. Одразу слід зазначити, що Законом №3200-IX були внесені зміни до трьох процесуальних кодексів – Господарського, Цивільного і Кодексу адміністративного судочинства України, які за своїм змістом переважно є однотипними, тому наводячи певні положення ЦПК України [2], даючи їм коментар та оцінку, це все буде стосуватись й відповідних положень, що знайшли своє закріплення в інших процесуальних кодексах.

У той же час, внесення змін у процесуальне законодавство, пов'язане із використанням учасниками справи Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи або її окремих підсистем (модулів) (далі – ЄСІТС) вимагає свого аналізу та дослідження на предмет узгодженості цих новел з іншими нормами ЦПК України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальні питання пов'язані із запровадженням та використанням цифрових технологій в цивільному судочинстві були предметом дослідження: М. М. Ясинока та Ю. О. Котвяковського [3], О. В. Бринцева [4], О. В. Скочиляс-Павліва [5] та в роботах інших науковців. Водночас в дослідженнях науковцями не аналізувалися законодавчі новації щодо використання ЄСІТС в цивільному судочинстві.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Законодавчі новації щодо використання ЄСІТС в цивільному судочинстві потребують аналізу та оцінки їх співвідношення з іншими нормами ЦПК України, зокрема: щодо прав та обов'язків учасників справи; порядку подання процесуальних документів з використанням ЄСІТС; наслідків невикористання учасниками процесу обов'язку використання ЄСІТС. Саме ці питання і будуть розглянуті у даному дослідженні.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до п. 1 прикінцевих та перехідних положень Закону №3200-ІХ з 21 лютого 2024 року наявність електронного кабінету в ЄСІТС стає обов'язковим для усіх юридичних осіб приватної форми власності, які беруть участь в цивільних та адміністративних справах, а також для представників правничих професій. Тобто, згідно із ч. 6 ст. 14 ЦПК України мова йде про те, що адвокати, нотаріуси, державні та приватні виконавці, арбітражні керуючі, судові експерти, органи державної влади та інші державні органи, зареєстровані за законодавством України як юридичні особи, їх територіальні органи, органи місцевого самоврядування, інші юридичні особи, зареєстровані за законодавством України, реєструють свої електронні кабінети в ЄСІТС або її окремій підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами, в обов'язковому порядку. Інші особи реєструють в добровільному порядку свої електронні кабінети в ЄСІТС або її окремій підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами.

Тому одразу зупинимось на першому аспекті – колі суб'єктів, які використовують ЄСІТС.

Виходячи із змісту наведеної ч. 6 ст. 14 ЦПК України, до першої групи учасників справи, будуть належати особи, які в імперативному порядку зобов'язані подавати процесуальні документи та вчиняти інші процесуальні дії з використанням ЄСІТС. До другої групи будуть належати особи, які не входять до переліку суб'єктів, на яких покладається обов'язок

zareєструватися в електронному кабінеті ЄСІТС, можуть як реєструватися, так і не реєструватися в системі ЄСІТС. Положення ч. 6 ст. 14 ЦПК України передбачає можливість виокремити ще одну, третю групу учасників справи – особи, для яких використання ЄСІТС суперечить їх релігійним переконанням, при цьому вони зобов'язані про такі обставини повідомити суд обґрунтованою окремою письмовою заявою, подаючи її з відповідним процесуальним документом. Саме те, що такі особи зобов'язані в обґрунтованій письмовій заяві повідомити суд, що використання ЄСІТС суперечить їх релігійним переконанням дозволяє зробити припущення, що мова йде саме про першу групу осіб, які в імперативному порядку зобов'язані використовувати ЄСІТС.

Наступний аспект, на якому є потреба зупинитися, пов'язаний із змістом положень ч. 5, 6 ст. 43 ЦПК України. Сама по собі ст. 43 ЦПК України закріплює загальні права і обов'язки учасників справи. З однієї сторони як право учасників справи у ч. 5 ст. 43 ЦПК України передбачена можливість подання до суду документів (в тому числі процесуальних документів, письмових та електронних доказів тощо), а також вчиняти процесуальні дії в електронній формі з використанням ЄСІТС, за винятком випадків, передбачених цим Кодексом. Проте, з іншої сторони, на учасників справи покладається обов'язок, закріплений ч. 6 ст. 43 ЦПК України, подавати до суду процесуальні документи в електронній формі з використанням ЄСІТС в порядку, визначеному Положенням про Єдину судову інформаційно-комунікаційну систему та/або положеннями, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів). Виконання обов'язку учасниками справи щодо подання документів та вчинення інших процесуальних дій з використанням ЄСІТС, забезпечується настанням негативних процесуальних наслідків. Так, наприклад, згідно із ч. 9 ст. 178 ЦПК України, суд має право вирішити справу за наявними матеріалами також у разі, якщо відзив подано особою,

яка відповідно до ч. 6 ст. 14 цього Кодексу зобов'язана зареєструвати електронний кабінет, але не зареєструвала його і не навела поважних причин невиконання такого обов'язку. Також згідно із ч. 4 ст. 183 ЦПК України, суд повертає заяву (клопотання, заперечення) її заявнику без розгляду також у разі, якщо вона подана особою, яка відповідно до ч. 6 ст. 14 цього Кодексу зобов'язана зареєструвати електронний кабінет, але не зареєструвала його.

Таким чином можна зробити висновок, що застосування положень ч. 5, 6 ст. 43 ЦПК України має корегуватися із положеннями ч. 6 ст. 14 ЦПК. Тобто, для осіб, виокремлених у першу групу, використання ЄСІТС буде обов'язком, а для осіб, другої групи – правом. Така градація не сприяє чіткому розумінні прав і обов'язків учасників справи, що закріплені у ст. 43 ЦПК України та створює конкуренцію норм, оскільки зазначена норма є загальною і стосується усіх учасників справи, незалежно від їх поділу на групи/категорії у відповідності із ст. 14 ЦПК України, а відтак має чітко визначати права і обов'язки учасників справи.

Ще один аспект, що не можна обійти увагою – здійснення документообігу та вчинення інших процесуальних дій учасниками справи із використанням ЄСІТС. В першу чергу слід зупинитися на положеннях ч. 7 ст. 43 ЦПК України, якою встановлено, що у разі подання до суду в електронній формі заяви по суті справи, зустрічного позову, заяви про збільшення або зменшення позовних вимог, заяви про зміну предмета або підстав позову, заяви про залучення третьої особи, апеляційної скарги, касаційної скарги та документів, що до них додаються, учасник справи зобов'язаний надати доказ надсилання таких матеріалів іншим учасникам справи. Наведене положення корелюється із ч. 1 ст. 177 ЦПК України, якою передбачено, що у разі подання до суду позовної заяви та документів, що додаються до неї, в електронній формі через електронний кабінет позивач зобов'язаний додати до позовної заяви доказ надсилання іншим

учасникам справи копій поданих до суду документів з урахуванням положень ст. 43 цього Кодексу.

Логічно виникає питання, які ж будуть належні та допустимі докази надсилання процесуальних документів в електронній формі із використанням ЄСІТС усіма учасниками справи. Відповідь на це питання можна знайти лише у п. 29 Положення про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи затвердженому рішенням Вищої ради правосуддя від 17.08.2021 року № 1845/0/15-21 [6] (далі – Положення) у разі подання до суду документів в електронній формі учасник зобов'язаний у випадках, визначених процесуальним законодавством, надати доказ надсилання іншим учасникам справи копій поданих до суду документів. У випадку, коли інший учасник справи відповідно до внесених ідентифікаційних даних про нього має зареєстрований Електронний кабінет, функціонал Електронного суду в автоматичному режимі надає суду та учаснику справи доказ надсилання до Електронних кабінетів інших учасників справи поданих до суду документів. В іншому випадку засобами Електронного суду користувача інформують про відсутність в іншого учасника справи зареєстрованого Електронного кабінету.

Тобто виходячи із наведеного, вразі використання учасниками справи ЄСІТС вони звільняється від обов'язку доказування надсилання копій документів тому чи іншому учаснику справи. Проте, подання доказів надсилання іншим учасникам справи копій поданих до суду документів є процесуальною дією, що повинна врегульовуватись нормами ЦПК України, а не Положенням. Доцільно було б доповнити ст. 43 ЦПК України та інші норми ЦПК України, що регламентують вчинення процесуальних дій конкретними учасниками справи, положенням, що вразі використання учасниками справи ЄСІТС вони звільняється від обов'язку надсилання копій документів іншому учаснику справи. Таке доповнення

забезпечило б реалізацію принципу правової визначеності. Окрім того, доцільність даної пропозиції підтверджується й сформованою судовою практикою. Так, У Постанові Верховного Суду від 04 жовтня 2022 року у справі № 910/622/22 [7] зазначено, що учасник справи зобов'язаний надати доказ надсилання листом з описом вкладення іншим учасникам справи копій поданих до суду документів. У випадку, коли інший учасник справи відповідно до внесених ідентифікаційних даних про нього має зареєстрований Електронний кабінет, функціонал Електронного суду в автоматичному режимі надає суду та учаснику справи доказ надсилання до Електронних кабінетів інших учасників справи поданих до суду документів. Проте роздрукована електронного листування щодо надсилання копії апеляційної скарги на електронну адресу іншому учаснику справи не є належним доказом на підтвердження виконання вказаного обов'язку, оскільки не дозволяє суду переконатись у дійсності такого надсилання, а також перевірити, який саме документ було надіслано учаснику справи та встановити факт отримання нею такого направлення.

Розкриваючи питання звернення до суду та вчинення інших процесуальних дій учасниками справи з використанням ЄСІТС не можна оминати увагою, що зазначені процесуальні дії напряду пов'язані: із правом на звернення до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи законних інтересів, що гарантоване Конституцією України (ст. 55) [8]; інститутом цивільного процесуального права, який регулює підстави та порядок здійснення судової діяльності із захисту прав, свобод та інтересів [9, 20]; елементом одного з фундаментальних прав, гарантованого Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод – права на справедливий суд [10], якому приділяє у своїх рішеннях увагу Європейський суд з прав людини (далі – ЄСПЛ).

Тому, із веденням імперативної норми у процесуальне законодавства із визначенням суб'єктів (учасників справи), на яких покладається обов'язок щодо реєстрації в електронному кабінеті та здійснення інших процесуальних дій з використанням ЄСІТС, що забезпечується настанням несприятливих процесуальних наслідків (наприклад, постановлення ухвали про залишення позовної заяви без руху) доцільно звернутися до практики ЄСПЛ щодо забезпечення права на доступ при зверненні до суду з використанням інформаційних технологій.

ЄСПЛ у своїх рішеннях сформував декілька підходів:

— відмова судів через брак обладнання у прийнятті позовних заяв в електронній формі порушує право на доступ до суду [11];

— відмова судів прийняти до розгляду апеляційну скаргу, подану в паперовій формі, замість електронної через неможливість її належним чином заповнити внаслідок недоліків програми, що використовується для заповнення формуляра, становить надмірний формалізм та підриває справедливість судового розгляду [12];

— будь-які перебої в роботі електронної системи документообігу, внаслідок чого заяви та додані до них додатки не змогли надійти до суду, повинні тлумачитися на користь особи, яка зробила все, що від неї залежало, для належного виконання своїх обов'язків [13].

Наведені позиції ЄСПЛ є показовими, особливо в умовах воєнного стану та наявної проблеми в енергетиці, коли приписи ЦПК України щодо обов'язковості використання у документообігу ЄСІТС інколи неможливо виконати.

У цьому контексті не можна обійти увагою питання неможливості учасниками процесу використати ЄСІТС для подання процесуальних документів та здійснення інших процесуальних дій.

Слід зазначити, що й дане питання врегульовується не нормами ЦПК України, а Положенням. Так, у випадку відсутності можливості подати

відповідний документ через підсистему ЄСІТС «Електронний суд» у необхідному форматі, із посиланням на п. 27 Положення подається обґрунтоване клопотання із додаванням необхідних файлів із накладенням кваліфікованого електронного підпису, що направляється на офіційну електронну адресу суду.

Крім того, в підсистемі ЄСІТС «Електронний суд» інколи фіксується технічний збій у роботі. Наприклад, такий збій відбувся з 21 по 27 лютого 2024 року [14].

У разі технічного збою, потрібно зафіксувати факт неможливості використання підсистеми ЄСІТС «Електронний суд» шляхом направлення звернення до технічної підтримки ДП «Центр судових сервісів» на e-mail або виконати скріншот сторінки підсистеми ЄСІТС «Електронний суд» із відповідною помилкою, що підтвердить неможливість її використання.

Після зазначених дій, подається обґрунтоване клопотання із додаванням доказів про неможливість використання підсистеми ЄСІТС «Електронний суд» із накладенням кваліфікованого електронного підпису, що направляється на офіційну електронну адресу суду.

Наведене дозволяє зробити висновок, що встановлена у Положенні процедура повідомлення суду щодо неможливості виконати приписи щодо здійснення процесуальних дій із використанням ЄСІТС є достатньо формалізованою та пов'язаною із наданням доказів, що можуть підтвердити об'єктивність неможливості скористатися учасником процесу ЄСІТС. В залежності від того чи визнає суд надані докази учасниками справи щодо неможливості використання ЄСІТС чи ні, прямо впливає на рух справи в суді та настання відповідних процесуальних наслідків для учасників справи. Тому вбачається, що питання пов'язані із повідомленням учасниками справи суду щодо неможливості використання ЄСІТС та подання відповідних доказів має бути врегульовано у нормах ЦПК України, а не у Положенні.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи проведене дослідження слід зазначити, що безсумнівною перевагою є значне скорочення часу і витрат, покращення у відстеженні файлів та спрощення процедури документообміну. Більше того, ці підсистеми ЄСІТС сприяють більшій прозорості та можуть зробити значний внесок у реалізацію права. Водночас, проведений аналіз положень ЦПК України щодо використання учасниками справи ЄСІТС та їх співвідношення із іншими нормами ЦПК України дозволяє дійти висновку: про відсутність чіткої регламентації щодо права та обов'язку учасників справи використовувати ЄСІТС при зверненні до суду та вчиненні інших процесуальних дій; численні питання використання ЄСІТС учасниками справи врегульовані не нормами ЦПК України, а Положенням про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Враховуючи, що ці питання безпосередньо впливають на рух цивільної справи у суді, доцільно щоб вони врегульовувались нормами ЦПК України.

До недоліків використання учасниками справи ЄСІТС можна віднести технічні збої у роботі підсистем ЄСІТС, що потребують свого додаткового доказування. Проте основним недоліком, що потребує додаткового дослідження, можна віднести неможливість стовідсоткового забезпечення кібербезпеки конфіденційної інформації, що потрапляє в Інтернет. Ця проблема особливо гостро постає в умовах війни та хакерських атак на державні електронні системи. Окрім того, дана проблема належить до глобальної, світової проблеми використання цифрових технологій в роботі державних органів влади.

Література

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній

судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремій підсистемі (модулі), що забезпечує обмін документами: Закон України від 29 червня 2023 року №3200-IX. *Відомості Верховної Ради*. 2023. № 81. Ст. 297.

2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40-41, 42. Ст. 492.

3. Ясинок М.М., Котвяковський Ю. О. Електронний суд у цивільному судочинстві України. *Приватне та публічне право*. 2023. № 1. С. 36-42.

4. Бринцев О.В. «Електронний суд» в Україні. Досвід та перспективи: монографія. Х.: Право, 2016. 72 с.

5. Скочиляс-Павлів О. В. Сучасний стан електронного судочинства в Україні. *Київський часопис права*. 2024. № 1. С. 207-212.

6. Про затвердження Положення про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: Рішення Вищої ради правосуддя від 17.08.2021 року № 1845/0/15-21. *Верховна Рада України: офіційний вебпортал*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text> (дата звернення 05.05.2024).

7. Постанова Верховного Суду від 04 жовтня 2022 року у справі № 910/622/22. URL: <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=106636430&red=10000397406dd733aded97f7b277d5127028d3&d=5> (дата звернення: 05.05.2024).

8. Конституція України 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

9. Карташов М. Проблеми реалізації права на звернення до суду. *Підприємництво, господарство і право*. 2029. № 5. С. 20-23.

10. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04 листопада 1950 року. *Урядовий кур'єр*. 2010. № 215.

11. Case of Lawyer Partners A. S. V. Slovakia. no. 54252/07, 3274/08, 3377/08/3505/08, 3526/08, 3741/08, 3786/08, 3807/08, 3824/08, 15055/08, 29548/08, 29551/08, 29552/08, 29555/08 and 29557/08, 16 June 2009. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/rus#%7B%22itemid%22:%5B%22002-1459%22%5D%7D> (дата звернення: 08.05.2024).

12. Case of Xavier Lucas v. France, no. 15567/2, 09 June 2022. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22002-13680%22%5D%7D> (дата звернення: 08.05.2024).

13. Case of Tence v. Slovenia, no. 37242/14, 31 May 2016. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-163352%22%5D%7D> (дата звернення: 08.05.2024).

14. Збої у роботі електронного суду підтвердили в ІСС. *Національна асоціація адвокатів України*. 2024. URL: <https://unba.org.ua/news/8932-zboi-u-roboti-> (дата звернення: 07.05.2024).

References

1. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo oboviazkovoї reiestratsii ta vykorystannia elektronnykh kabinetiv v Yedynii sudovii informatsiino-telekomunikatsiinii systemi abo yii okremii pidsystemi (moduli), shcho zabezpechuie obmin dokumentamy: Zakon Ukrainy vid 29 chervnia 2023 roku №3200-IX. *Vidomosti Verkhovnoi Rady*. 2023. № 81. St. 297.

2. Tsyvilnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy vid 18 bereznia 2004 roku № 1618-IV. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2004. № 40-41, 42. St. 492.

3. Iasynok M.M., Kotviakovskiy Yu. O. Elektronnyi sud u tsyvilnomu sudochynstvi Ukrainy. *Pryvatne ta publichne pravo*. 2023. № 1. S. 36-42.

4. Bryntsev O.V. «Elektronnyi sud» v Ukraini. Dosvid ta perspektyvy: monohrafiia. Kh.: Pravo, 2016. 72 s.
5. Skochylias-Pavliv O. V. Suchasnyi stan elektronnoho sudochynstva v Ukraini. *Kyivskiy chasopys prava*. 2024. № 1. S. 207-212.
6. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro poriadok funktsionuvannia okremykh pidsystem Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy: Rishennia Vyshchoi rady pravosuddia vid 17.08.2021 roku № 1845/0/15-21. *Verkhovna Rada Ukrainy: ofitsiyni vebportal*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>.
7. Postanova Verkhovnoho Sudu vid 04 zhovtnia 2022 roku u spravi № 910/622/22. URL: <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=106636430&red=10000397406dd733aded97f7b277d5127028d3&d=5>.
8. Konstytutsiia Ukrainy 28 chervnia 1996 roku. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1996. № 30. St. 141.
9. Kartashov M. Problemy realizatsii prava na zvernennia do sudu. *Pidpryiemnytstvo, hospodarstvo i pravo*. 2029. № 5. S. 20-23.
10. Konventsiiia pro zakhyst prav liudyny i osnovopolozhnykh svobod vid 04 lystopada 1950 roku. *Uriadovyi kurier*. 2010. № 215.
11. Sase of Lawyer Partners A. S. V. Slovakia. no. 54252/07, 3274/08, 3377/08/3505/08, 3526/08, 3741/08, 3786/08, 3807/08, 3824/08, 15055/08, 29548/08, 29551/08, 29552/08, 29555/08 and 29557/08, 16 June 2009. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/rus#%7B%22itemid%22:%5B%22002-1459%22%7D>.
12. Sase of Xavier Lucas v. France, no. 15567/2, 09 June 2022. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22002-13680%22%7D>.
13. Sase of Tence v. Slovenia, no. 37242/14, 31 May 2016. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-163352%22%7D>.

14. Zboi u roboti elektronnoho sudu pidtverdylly v ISS. *Natsionalna asotsiatsiia advokativ Ukrainy*. 2024. URL: <https://unba.org.ua/news/8932-zboi-u-roboti->.